

POSTANOWIENIE

Dnia 6 maja 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z wniosku K. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.
o wysokość świadczenia,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 6 maja 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 6 marca 2013 r., sygn. akt III AUa [...],

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. nie obciąża wnioskodawcy kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 marca 2013 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację K. K. od wyroku z dnia 24 października 2012 r., którym Sąd Okręgowy w L. oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji z dnia 30 kwietnia 2012 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L., odmawiającej uchylenia decyzji przeliczających przysługujące wnioskodawcy świadczenie rentowe.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj. art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227 ze zm.; dalej: „ustawa emerytalna”), przez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, że decyzje wskazane w odwołaniu, w szczególności decyzja z dnia 22

maja 1998 r., zostały wydane w oparciu o nowe dowody, w sytuacji gdy organ rentowy wydał przedmiotowe decyzje w oparciu o derogowany z systemu prawnego art. 114a ustawy emerytalnej, gdyż nie dokonał obligatoryjnego zawiadomienia wnioskodawcy o wszczęciu postępowania na podstawie art. 61 § 4 k.p.a. w związku z art. 124 ustawy emerytalnej, co w konsekwencji powodowało, że zgromadzone dokumenty nie miały przymiotu „nowych”, o których mowa w art. 114 tej ustawy.

Wskazując na powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez zmianę decyzji organu rentowego z dnia 30 kwietnia 2012 r. i stwierdzenie, że wskazane w skardze pozostałe decyzje zostały wydane z naruszeniem prawa oraz wskazanie, iż powodem ich nieuchylenia jest upływ czasu (art. 151 § 2 w związku z 146 § 1 k.p.a. w związku z art. 124 ustawy emerytalnej), a ponadto uchylenie, na podstawie art. 151 § 1 pkt 2 k.p.a. w związku z art. 124 ustawy emerytalnej, wskazanych w skardze kasacyjnej decyzji organu rentowego i rozstrzygnięcie co do istoty sprawy, ewentualnie o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji „i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w [...]”.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniony został występowaniem w sprawie wymagających rozstrzygnięcia istotnych zagadnień prawnych, a mianowicie: 1) czy niezawiadomienie przez organ rentowy o wszczęciu postępowania w zakresie ponownego ustalenia prawa do świadczeń lub ich wysokości w trybie art. 114 ust. 1 i 1a ustawy emerytalnej na podstawie art. 61 § 4 k.p.a. w związku z art. 124 ustawy emerytalnej powoduje, że decyzja wydana w związku z takim ponownym ustaleniem ma wadę prawną w postaci uniemożliwienia stronie czynnego udziału w takim postępowaniu (naruszenie art. 10 k.p.a. w związku z art. 124 ustawy emerytalnej); 2) czy niezawiadomienie przez organ rentowy o wszczęciu postępowania w zakresie ponownego ustalenia prawa do świadczeń lub ich wysokości w trybie art. 114 ust. 1 i 1a ustawy emerytalnej na podstawie art. 61 § 4 k.p.a. w związku z art. 124 ustawy emerytalnej powoduje, że dowody zgromadzone w takim postępowaniu nie mają (mają) przymiotu „nowych”, o którym mowa art. 114 ust. 1 tej ustawy. W tym zakresie skarżący wskazał na uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2011 r.,

III UZP 1/11 podnosząc, że judykatura nie wypowiedziała się odnośnie do konsekwencji prawnych uchybienia polegającego na braku zawiadomienia przez organ rentowy strony (ubezpieczonego) o wszczęciu postępowania w zakresie ponownego przeliczenia świadczenia. Zasadne jest zatem „odpowiedzenie jak naruszenie art. 10 k.p.a. w związku z art. 124 ustawy [emerytalnej] wpływa na ważność postępowania w zakresie ubezpieczeń społecznych, czy to postępowanie i wydana decyzja jest tak samo wadliwa jak w przypadku zwykłego postępowania administracyjnego czy też wadliwość ta nie ma charakteru istotnego”. W ocenie skarżącego, brak takiego zawiadomienia powoduje, że „organ nie traktuje zebrane dowody jako nowe”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468). W konsekwencji nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu.

Wbrew wywodom skarżącego, formułowane przez niego wątpliwości były niejednokrotnie przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, co znalazło wyraz w uzasadnieniu powołanej we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uchwały składu siedmiu sędziów z dnia 10 czerwca 2011 r., III UZP 1/11 (OSNP 2012 nr 5-6, poz. 68). Przyjmuje się mianowicie, że naruszenie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego nie stanowi przesłanki wzruszenia decyzji przez

sąd ubezpieczeń społecznych, co oznacza, że przepisy tego Kodeksu nie są przez ten sąd stosowane. Formalne wady postępowania przed organem rentowym, podobnie jak formalne wady decyzji administracyjnej wydanej przez ten organ, nie powodują - co do zasady - jej uchylenia ani stwierdzenia jej nieważności. Sąd ubezpieczeń społecznych ocenia zasadność roszczeń odwołującego się, a nie formalną legalność postępowania przed organem rentowym. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych postępowanie sądowe nie stanowi prostej kontynuacji postępowania administracyjnego; tylko w wyjątkowych wypadkach sądowa kontrola decyzji organu rentowego przeprowadzana jest przez pryzmat przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego. Odwoławcze postępowanie sądowe toczy się bowiem, poprzez zastosowanie art. 83 ust. 2 ustawy systemowej, na zasadach i w trybie określonym w Kodeksie postępowania cywilnego (por. także postanowienie z dnia 23 listopada 2011 r., III UK 224/10, LEX nr 1124110 i powołane w nim orzeczenia). Podkreśla się także, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych sąd powszechny nie jest uprawniony do orzekania w przedmiocie nieważności decyzji administracyjnej, ale - przy uwzględnieniu przesłanek określonych w odpowiednich przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego - rozpoznaje istotę sprawy, którą stanowi istnienie (nieistnienie) wynikającego z przepisów prawa materialnego określonego prawa lub zobowiązania stwierdzonego wadliwą decyzją organu rentowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2012 r., II UK 164/12, OSNP 2013 nr 21-22, poz. 261).

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[aw]